

Wadonderzoeker laat te weinig van zich horen

De afgelopen 2,5 jaar zijn er 378 wetenschappelijke publicaties over de Waddenzee verschenen, waarvan 112 door Nederlandse wetenschappers. Niet bepaald weinig, zou je zeggen. Maar hoeveel hebt u van die publicaties vernomen?

Opinie

Tjisse van der Heide

Hoewel er veel onderzoek in de Waddenzee loopt, worden de uitkomsten daarvan maar weinig met een breed publiek gedeeld. Dat onderzoeksresultaten maar mondjesmaat naar buiten komen, geldt overigens niet alleen voor de Waddenzee - het is een algemeen verschijnsel. Bij veel mensen heeft de wetenschap hierdoor een nogal stoffig imago en leeft het idee dat veel onderzoek geldverspilling is: er gaat veel belastinggeld naartoe en je ziet er nooit wat van terug.

Toch blijkt dat juist in Nederland niet het geval. Hoewel we vergeleken met onze burens maar weinig in wetenschap investeren, publiceren Nederlandse wetenschappers juist heel veel. In de vakliteratuur, maar vrijwel niets in gangbare nieuwsmedia zoals kranten, radio of op tv. Dit heeft vooral te maken met de cultuur van het vakgebied, en dat begint al bij de opleiding. Als onderzoeker in opleiding word je geleerd hoe je onderzoek moet uitvoeren, en hoe je een wetenschappelijk artikel schrijft. Er is geen aandacht voor hoe je jouw vaak ingewikkelde werk begrijpelijk zou kunnen uitleggen aan bijvoorbeeld je familie op verjaardagsfeestjes, laat staan aan een journalist van de krant of de tv. Wetenschappers worden hierop ook nauwelijks beoordeeld. Het aller-

belangrijkste voor een succesvolle carrière is het aantal wetenschappelijke publicaties.

Hoewel het onderzoeksnieuws over de Waddenzee dus karig is, hebt u er de afgelopen jaren toch steeds meer over kunnen lezen. Zo werd er uitgebreid bericht over experimentele mosselbanken die zijn aangelegd, over speciale camera's om mosselbanken en vogels te bestuderen en over zeegras dat wordt geherintroduceerd in de Waddenzee. Opvallend hierbij is de toch grote maatschappelijke belangstelling, maar ook valt op dat dit soort berichten voornamelijk komen van door het Waddenfonds gefinancierde onderzoeksprojecten waar maatschappelijke organisaties nauw bij zijn betrokken. Zo zijn de mosselbanken aangelegd door onderzoekers in samenwerking met Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, zijn de camera's geplaatst met hulp van de Vereniging Kust & Zee en wordt het zeegras uitgezaaid door de Waddenvereniging.

Waddensleutels

In 2010 begon ik zelf als wetenschappelijk coördinator van zo'n Waddenfondsproject: Waddensleutels. Op het eerste gezicht is het een ongebruikelijk samenraapsel van onderzoekers (Rijksuniversiteit Groningen en Koninklijke NIOZ) en natuurorganisaties (Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer). Deze mix van personen en instituten kwam tot stand om uit te zoeken wat de oorzaken zijn achter de

Over publieke belangstelling heeft het waddegebied niet te klagen. Foto: Frans Andringa

Er is geen aandacht voor hoe je jouw vaak ingewikkelde werk begrijpelijk zou kunnen uitleggen

ecologische achteruitgang in de Waddenzee én om te kijken naar herstel mogelijkheden. Zoals het een echte wetenschapper betaamt, was ik in eerste instantie vooral geïnteresseerd in mijn lijstje met wetenschappelijke publicaties - hoe meer, hoe beter. Maar al snel bleek dat de natuurorganisaties

qua communicatie toch wat meer van me verwachtten dan een wetenschappelijk manuscript op z'n tijd. Het begon ermee dat ik naar de Waddeneilanden werd gestuurd om met een flinke serie presentaties uit te leggen wat we van plan waren. Sindsdien publiceer ik regelmatig korte berichtjes over onze bevindingen op het web, geef ik interviews, en brengen we als project elk half jaar een nieuwsbrief uit.

Organisaties als Natuurmonumenten en de Waddenvereniging zijn veelal meer gericht op voorlichting dan wetenschappers. Juist in een gebied als de Waddenzee, wat om vele redenen in de publieke belangstelling staat (natuurwaarde, toerisme, visserij), is het óók voor wetenschappers van groot belang om uit te leggen waar ze mee bezig zijn en waarom. Vooral ook omdat er wel degelijk genoeg te vertellen is! Ik hoop dat de samenwerking

tussen maatschappelijke organisaties en wetenschappers op het wad er niet alleen voor gaat zorgen dat onderzoeksresultaten sneller worden toegepast, maar ook dat wetenschappers zich meer bewust worden van hun publieke rol. Misschien dat het stoffige imago van de wetenschap zo wat kan worden opgepoetst.

• Tjisse van der Heide vanuit de Rijksuniversiteit Groningen projectleider Waddensleutels. Hij won dit jaar de Heineken Young Scientists Award voor de Milieuwetenschappen voor zijn onderzoek naar de rol van zeegrassen en andere vergelijkbare biobouwers in het mariene inter-getijdengebied

• Dit artikel is tot stand gekomen op initiatief van de Waddenvereniging